לחזות בנעם

קטעי יומן ייחודיים שכתב השליח הרה"ח ר' שלום־דובער שמטוב, תודתנו נתונה לו בזה על מסירתם לדפוס בבמה זו | ימי ראש־השנה תשי"ג

ובזה הנני לרשום איך עברו בבימ"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א ימי ר"ה ה'תש"ג, ברוקלין נ.י.

כלי ימי הסליחות התפלל כ"ק אדמו"ר שליט"א שחרית (ג"כ) בציבור, בער"ה אחר התפילה בשעה הי"א בוקר, פתח כ"ק אדמו"ר שליט"א את הפתח מהיכלו הק' – חדר היחידות, ועמד בקירוב להפתח, וכל העולם עברו ונתנו הפדיונות. כמעט לכולם אמר, ואותם ששמעו מה שאמר, שמעו "א כתיבה וחתימה טובה". פניו הק' היו בוערים כשלהבת בעת קבלת הפדיונות. אח"כ נכנסו איזה חסידים, ונתנו את הפ"נ השייך לכ"ק אדמו"ר שליט"א בעצמו, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א": "הקב"ה יתן שיקויימו כל הברכות שא' מאחל לחברו, ובפרט מה שנוגע להכלל. וכפי שכתוב שבסוף שמיטה התחיל החורבן – יתן הקב"ה שבסוף שמיטה זו תחל הגאולה ע"י משיח צדקנו".

עוד קודם ר"ה מסר כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות הפ"נ שנותנים אנ"ש על אתר, שעל האהל לא יכתבו רק השמות בלבד בלי שום בקשה, ואותם שיתנו לו בעצמו יכולים לכתוב גם הבקשות. וכך הוה, שכ"ק אדמו"ר שליט"א [נסע לאהל] רק כשעה או שתיים.

לתפילת ערבית נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א להבימ"ד ומיד התחיל לומר תהלים בעצמו איזה זמן ואח"כ התפללו ערבית (וכן ביום השני). אחר תפילת ערבית שאל הגבאי מתי יתפללו שחרית וענה בשעה העשירית, ועל שאלתו שזהו זמן מאוחר, השיב כ"ק אדמו"ר שליט"א: "שהחזנים לא יאמרו אף מילה פעמיים" (היינו למהר יותר. הכותב). ביום הראשון היה שבת ק' ובמילא לא היו תקיעות. כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר המפטיר בבכיות גדולות. ביום שני, אמר כל הקדישים השייכים ליא"צ.

עוד קודם קריאת התורה התחילה תנועה גדולה בהבימ"ד אל הבימה והצפיפות הי' כ"כ עד שכמעט איזה באו להתעלפות, וכמובן שבקושי גדול עשו דרך מרוחב לומר קדיש שאחרי הקריאה. ובבואו אל הבימה לומר הקדיש, נטל עמו ג"כ השופרות, והגבאי הביא ג"כ את הפדיונות (שתי חבילות) – שכ"ק אדמו"ר שליט"א הביא עמו בבוקר כשנכנס להבימ"ד להתפלל – והניחם על הבימה אצל כל זמן התקיעות. במפטיר בכה ג"כ אבל לא כמו ביום הראשון.

– תצלום מתוך היומן –

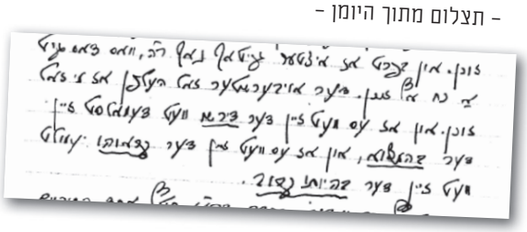

בעת אמירת למנצח וכן הפסוקים שקודם התקיעות – שכ"ז אומר כ"ק אדמו"ר שליט"א – היו פניו הק' מכוסים בטליתו, וכשהגיע להברכות גילה את פניו הקדושים שהיו בוערים כרשפי אש, ואמר הברכות, אח"כ תקע תקיעה אחת ומסר השופר לאחד שתקע את כל התקיעות. אח"כ סיים בעצמו את הפסוקים, וכיסה עוד הפעם את פניו הק' בעת אמירת אשרי, ובכל עת שאמר אשרי אחז בשתי ידיו הק' בשני הס"ת שהיו משני צדדיו.

אחר תפלת המנחה אמר "מסתמא מיד ילכו לתשליך". אחר איזה רגעים, יצא הגבאי מהיכלו הק' ומסר שהיות וכ"ק אדמו"ר שליט"א ילך אחר איזה רגעים במהירות, במילא אותם שאינם יכולים לילך במהרה ילכו מקודם. אחר איזה דקות יצא מהיכלו הק'. והלך במהירות יתרה בראשונה, ואחריו כל החסידים. מה נהדר המחזה הזה בעת המלך הולך ראשונה ואחריו כל החסידים, וקולות נשמעים "הנה הרבי", "הנה הרבי מליובאוויטש". אחר תשליך ציווה כ"ק אדמו"ר שליט"א לרקוד ורקדו בשמחה. וכן כל עת ההילוך לתשליך וכן חזרה ניגנו כמה ניגונים.

אח"כ הנה במהירות נטלו כל העולם נט"י. ואחר איזה רגעים נכנס גם כ"ק אדמו"ר שליט"א ונטל ג"כ ידיו (בשנה העברה נטל ג"כ ידיו ואמר "אמנם לא ראיתי את זה אצל מו"ח, והרי קשה להנהיג סדרים חדשים, אבל רצוני לאכול עמכם יחד סעודת יו"ט". ועוד קודם השקיעה בירך ברכהמ"ז, וחילק מכוס של ברכה לכל המסובים) ואמר "כיון שכל הענין הינו חידוש, במילא יהיה חידוש נוסף, ונאמר לחיים ונבקש מהקב"ה כוח"ט וכו'". מיד אמרו לחיים ובירכו ג"כ ברכת המזון. אח"כ (עוד קודם השקיעה, כמובן) חילק לכולם כוס של ברכה.

הי' מאמר "היום הרת עולם" שנתארך כמעט שעה, הי' עמוק מאד וכמה עניני השכלה, והמניחים לא תפסו את המאמר, והי' שיחה קצרה. אחר הבדלת השמש [הגבאי], קודם שיצא מביהמ"ד אמר: "הבדלה ענינה חילוק, זאת אומרת שהקדושה נעלמת. מובא על כך המשל שאין הכוונה בהעלם עצמו, אלא שזהו כאב המתעלם מבנו ורצונו שבנו יחפש אחריו. ובפרט שכעת 'הולכים' מר"ה, שזה נותן כח עבור ה'חיפוש'. יעזור הקב"ה שאכן יחפשו. וכאשר יהיה ה'דרשו' יהיה אז ה'בהמצאו', וכאשר יהיה ה'קראוהו' יהיה ה'בהיותו קרוב'".

בסוף ההתוועדות, קודם ברהמ"ז חטף אחד מהשיריים שהי' אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א (בשנה העברה אחר נט"י שבר כ"ק אדמו"ר שליט"א בעצמו פרוסת לחם מכמה חלות וזרק השאר אל העולם (ומ"מ אמר בשנה זו. הכותב)) [- לפני שנים לא גרסתי הנהגה זו וגם עכשיו אינני גורסה]. כן קודם ברהמ"ז ניגנו 'ניע זשוריצע חלאפצי' אבל לא רקד כמו בכל פעם רק עיניו היו סגורים. אח"ז ניגנו ג"כ הניגון ד' בבות של אדמוה"ז.

הבהרה: בשיעור במכתב כללי שהתקיים ביום שני כ"ז אלול, נתקשו מדוע מביא (בהערה ד"ה "הזדמנויות רבות") היסוד ללקו"ת דאומרים סליחות מר"ח אלול מס' הכוונות ולא מהאבודרהם, שמביא זאת קודם. ועלו תירוצים שונים בכך. אבל לאחר עיון, כשמדייקים בתיבות שהרבי מדגיש בלשון האבודרהם: "נהגו **כל ישראל** להקדים מט"ו . . **ויש מקומות** . . מר"ח" - מובן מדוע מביא דוקא מס' הכוונות, שכן שם הוא מנהג פשוט, ואילו באבודרהם הוא רק ב"יש מקומות". וק"ל. הרב ישראל שמעון קלמנסון

זכרון תרועה

חלק שני מזכרונותיו של הרה"ח ר' ישראל יהודה לוין מחודש החגים בבית חיינו

ראש השנה של אותה שנה (תשכ"ג), חל ביום שבת-קודש. לקראת קריאת התורה, רבים נדחקו אל עבר הבימה, כדי לשמוע את הרבי קורא מפטיר, (בהמשך נודע לי שישנה הוראה מהרבי שלא להידחף), בדיוק כפי ששמעתי בשם חסידים, שבליובאוויטש נדחקו לתקיעות, ולשמוע את ההפטורה מהרבי.

במאמצים רבים הצלחתי להגיע אל הבימה, וכשהרבי עלה למפטיר זכיתי לעמוד ממש בסמיכות. הרבי קרא את ההפטורה בנועם ועריבות ומפעם לפעם נשנק קולו מבכי 'פנימי'. לא הצלחתי לעצור בעד עצמי והדמעות פרצו באחת. כיסיתי את פני בטלית והתאמצתי שלא להוציא את קול בכייתי, כך מררתי בדמעות ובבכיה חרישית. כל מלה ומלה מההפטורת חנה, ששמעתי מהרבי, החרידה את גופי.

למחרת, ביום השני של ר"ה, קודם קריאת התורה, עשיתי מאמץ נוסף להגיע אל הבימה, וכך שוב זכיתי לשמוע מקרוב את הרבי קורא הפטורה.

המיקום שהצלחתי לתפוס גם בתקיעות, איפשר לי לראות את ההכנות לתקיעת שופר, אמירת מזמור "למנצח". הרבי כיסה בטלית את חבילות הפדיונות, ובכה, ואח"כ אמר את הפסוקים והברכות שלפני תקיעת שופר, והרבי תקע רק את התקיעה הראשונה, ולאחר שתקעו את שאר הקולות אמר הרבי את הפסוקים שאומרים לאחר התקיעות.

לאחר מנחה צעדנו יחד עם הרבי לאמירת תשליך, בפארק מרוחק. התהלוכה התנהלה בסדר מופתי וחשנו בהתרוממות רוח נפלאה. הסדר היה שבראש התהלוכה צעד הרבי, אחריו כל הילדים, אנ"ש מכפר חב"ד ת"ו, ומאחור הזדנבו כל הקהל, בסדר יוצא-דופן. שדרת איסטערן פארקווייי התמלאה באנשים רבים, גם אינם יהודים, שיצאו והתבוננו בהדרת כבוד על המחזה המופלא שנגלה אל מול עיניהם המשתאות. אין ביכולתי לספר ולתאר את רגש ההתעוררות וההתפעלות שעורר מעמד זה. אמרו אז, שהיחס והקירוב שהרבי גילה אלינו היה נדיר ומיוחד.

כששבו מההתלוכה התקיימה התוועדות, ובתחילתה ניגנו ג' תנועות לבעש"ט, הרב המגיד ואדמו"ר הזקן, הרגעים הללו היו מרוממים ומחזקים. אח"כ אמר הרבי מאמר "יבחר לנו את נחלתנו", (אותו חזרתי ברבים בשובי ארצה, במסגרת כינוס צא"ח שנערך בכ' מר-חשון).

בתום ההתוועדות, התפללו מעריב. והרבי עשה הבדלה, וחילק כוס של ברכה. לפני שעברו לפני הרבי קיבל כל אחד כוסית ביד, וכשנגש, מזג הרבי לכוסו, ואמרו "לחיים". היו בין העוברים כאלו שביקשו ברכות, והרבי ענה להם. כל העת ניגנו הבחורים ניגונים שונים והרבי עודדם במרץ ובהתלהבות, לרגעים הניח את הכוס ועודד בשתי ידיו ובראשו הק' בחוזקה.

בתום החלוקה בירך הרבי את הקהל בברכות לרוב ויצא מן הזאל כשהוא מניף את ידיו ומנגן בהתלהבות "כי בשמחה"...

נזכר ונכתב לפניך

בשלהי שנת תשי"ד, כתב הרה"ח ר' חיים-מנחם טייכטל מכתב, ובו בקשת ברכה לקראת השנה החדשה. משלא נענה כתב שוב אל הרבי - בר"ח שבט - בדאגה רבה על אי קבלת המכתב. ומענה על זה השיב הרבי:

"נבהלתי לקבלת מכתבו מר"ח שבט, בו כותב שלא קבל מכתבי בברכת השנה, ופליאה ותמי' גדולה וגם מצער, כיון שנשלח המכתב מאז, כמובן. ובכ"א מובטחני אשר הוא וב"ב נכתבו ונחתמו לשנה טובה ומתוקה ולהצלחה בהחזקת היהדות בסביבתו".

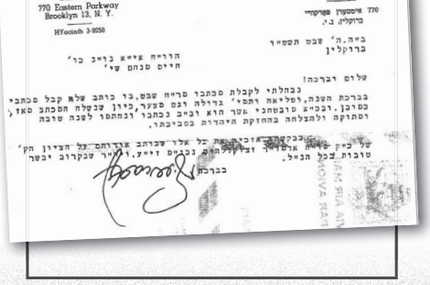

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubovitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9050

בה"ח, שבט תשי"ד
ברוקלין

הרה"ת אי"ש נ"י,
חיים מנחם שי'

שלום וברכה!

בברכת השנה, ופליאה ותמי' גדולה גם מצער, כיון שנשלח מכתבי מכמבו, הכנים כתבתני אשר הוא וביתו נכתבו ונחתמו לשנה טובה ומתוקה ולהצלחה בהחזקת היהדות בסביבתו.

בברכה